

C.O.N.T.A.C.T.

Desktop research results

Romania

Annex 1. Definition of hate crime (including hate speech)

Country	Definitions	Provided by whom	What do they say
România	<p>ART. 2</p> <p>(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferința, pe baza de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.</p> <p>(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), fata de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de</p>	<p>GOVERNMENT ORDINANCE Number 137 from August 31st 2000, republished, regarding prevention and sanctioning of all forms of discrimination.</p> <p>The Government of Romania</p>	<p>Discrimination both actively and passively is characterized by favouring and disfavouring practices based on criteria such as ethnicity, nationality, language, race, religion, social category, gender, beliefs, sexual orientation, age, handicap, refugee or asylum seeker status.</p> <p>The violation of the law guaranteeing the fundamental freedoms is sanctioned according to the current law. Any adverse treatment like differentiation, exclusion or restriction involves the responsibility before the law.</p>

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>atingere a acelu scop sunt adecvate și necesare.</p> <p>(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoana, un grup de persoane sau o comunitate fata de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intra sub incidenta legii penale.</p> <p>(5) Constituie hartuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârsta, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.</p> <p>(6) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferința bazată pe doua sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intra sub incidenta legii penale.</p> <p>(7) Constituie victimizare și se sancționează contravențional conform prezentei ordonanțe orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.</p>		
România	<p><u>Art 4 - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni</u></p> <p>(1) Statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.</p> <p>(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de</p>	The Constitution of Romania, republished in 2003	According to Romanian Fundamental Law, Romania is founded on perfect equality basis regarding Romanian citizens, being no distinction on minority and social criteria. For this reason, ethnical identity is guaranteed by Romanian state, regulated only by discrimination law:

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

<p>religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.</p> <p><u>Art.6 – Dreptul la identitate</u></p> <p>(1) Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.</p> <p>(2) Măsurile de protecție luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității persoanelor aparținând minorităților naționale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate și de nediscriminare în raport cu ceilalți cetățeni români.</p> <p><u>Art.7 – Români din strainătate</u></p> <p>Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.</p> <p><u>Art. 16 – Egalitatea în drepturi</u></p> <p>(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.</p> <p>(2) Nimeni nu este mai presus de lege.</p> <p>(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.</p> <p><u>Art. 30 – Libertatea de exprimare</u></p> <p>(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.</p> <p>(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia</p>		<p>have the minorities warranted their rights to preserve the identity but not to discriminate the other Romanian citizens.</p> <p>Concomitantly, all of the Romanian citizens are equal before the law, according to the ingrained principle of <i>dura lex, sed lex</i>, with the amendment that in order to hold public office each candidate is supposed to possess Romanian citizenship and to be domiciled in Romania.</p> <p>In accordance with the ethnical freedom, Romanian Constitution enforce the freedom of speech, only limited by the restriction to prejudice somebody else`s dignity or even national dignity. In this way, any freedom of speech oriented toward extremism is to be punished by Romanian law.</p> <p>Last but not least, the right to property is provided by law, being illicit any form of nationalization or forced expropriation on the basis of discrimination on ethnicity, religion, social status, political affinity or any other form of discrimination.</p>
---	--	---

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri. <u>Art.44 – Dreptul la proprietate</u> (4) Sunt interzise naționalizarea sau orice alte măsuri de trecere silită în proprietate publică a unor bunuri pe baza apartenenței sociale, etnice, religioase, politice sau de altă natură discriminatorie a titularilor.</p>		
România	<p><u>ART. 1 (1)</u> Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii, denumit în continuare Consiliul, constituit în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sanționarea tuturilor formelor de discriminare, se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului. (2) Consiliul are rolul de a implementa principiul egalității între cetățeni, prevăzut în Constituția României, în legislația internă în vigoare și în documentele internaționale la care România este parte.</p>	<p>Decision Number 1194 from November 27th 2001 regarding the organization and functioning of the National Council for Combating Discrimination The Government of Romania</p>	<p>The National Council for Combating Discrimination is a governmental specialized body whose responsibility is to implement the principle of equality according to Romanian Constitution and international documents ratified by Romania.</p>
România	<p>Prin prezentul ordin se aprobă procedurile interne de soluționare a petițiilor privind faptele de discriminare în România.</p>	<p>President`s Internal Order NCCD Number 144 from 11 April 2008 regarding the approval of internal procedures for solutioning petitions</p>	<p>By this order the internal procedures for solving discrimination petitions are enforced.</p>
România	<p>ART. 5 (1) În cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul Egalității de tratament fata de toți</p>	<p>LABOUR CODE updated on January 24th 2003, The Parliament of Romania</p>	<p>Labour market functioning is regulated by existing law, having forbidden any form of discrimination, both directly and indirectly</p>

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

<p>salariații si angajatorii.</p> <p>(2) Orice discriminare directa sau indirecta fata de un salariat, bazată pe criteriile de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, varsta, apartenența naționala, rasa, culoare, etnie, religie, opțiune politica, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenența ori activitate sindicala, este interzisă.</p> <p>(3) Constituie discriminare directa actele si faptele de excludere, deosebire, restrictie sau preferinta, întemeiate pe unul sau mai multe dintre criteriile prevăzute la alin. (2), care au ca scop sau ca efect neacordarea, restrangerea ori înlăturarea recunoasterii, folosinței sau exercitării drepturilor prevăzute în legislația muncii.</p> <p>(4) Constituie discriminare indirecta actele si faptele întemeiate în mod aparent pe alte criterii decât cele prevăzute la alin. (2), dar care produc efectele unei discriminări directe.</p> <p>Art. 6</p> <p>(1) Orice salariat care prestează o munca beneficiază de condiții de munca adecvate activității desfășurate, de protecție socială, de securitate si sănătate în munca, precum si de respectarea demnității si a conștiinței sale, fără nici o discriminare.</p> <p>ART. 154</p> <p>(3) La stabilirea si la acordarea salariului este interzisă orice discriminare pe criteriile de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, varsta, apartenența nationala, rasa, culoare, etnie,</p>		<p>regarding not only employees but also employers. Any practices related to exclusion, differences, restriction and preference based on discrimination criteria targeting the elimination of acknowledge or the exercise of the rights stipulated in working legislation are to be punished by existing law.</p> <p>The employees are supposed to have adequate working conditions, social, security and health conditions guaranteed. At the same time, conscience and dignity are to be highly obeyed according to the Working Code.</p> <p>Salary scale is also supposed to be applied according to equality principle, avoiding any form of discrimination, including those apparently not included in work legislation, but with the effect of producing the consequences punished by law.</p> <p>The members belonging to the boards of directors elected by patronage are defened by the law according to the equality law, in order to eradicate any form of discrimination as well as any limitation of coercion in exercising their prerogatives.</p>
--	--	--

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>religie, opțiune politica, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenența ori activitate sindicala. Art. 159 (3) La stabilirea și la acordarea salariului este interzisă orice discriminare pe criterii de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, vârstă, apartenență națională, rasă, culoare, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală. Art. 233 Membrilor organelor de conducere alese ale patronatelor li se asigura protecția legii contra oricăror forme de discriminare, condiționare, constrângere sau limitare a exercitării funcțiilor lor.</p>		
România	<p>Art. 27 (2) Este interzisă orice discriminare între functionarii publici pe criterii politice, de apartenența sindicala, convingeri religioase, etnice, de sex, orientare sexuală, stare materială, origine socială sau de orice alta asemenea natura.</p>	<p>LAW Number 188 from December 8th 1999, republished, regarding the status of civil servants The Parliament of Romania</p>	<p>It is forbidden any form of discrimination among civil servants on the basis of union membership, religion, ethnicity, gender, sexual orientation, social status or any other form of discrimination.</p>
România	<p>ART. 2 Măsurile pentru promovarea egalității de sanse și de tratament între femei și bărbați și pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare bazate pe criteriul de sex se aplica în domeniul muncii, educației, sănătății, culturii și informării, politicii, participării la decizie, furnizării și accesului la bunuri și servicii, precum și în alte domenii reglementate prin legi speciale. ART. 4 Termenii și expresiile de mai jos, în sensul prezentei legi, au următoarele definiții: a) prin discriminare directă se înțelege situația în care o persoana este tratată mai puțin favorabil, pe</p>	<p>Law Number 202 from April 19th 2002, republished, regarding the equality between women and men The Parliament of Romania</p>	<p>The measures for promoting gender equality and combating gender discrimination are to be applied in all social and working areas in order to eradicate phenomena such as: indirect discrimination, harassment, sexual harassment, discrimination based on sex criteria, multiple discrimination.</p> <p>Particularly, any form of apparently neutral practices with the result in a form of more or less indirect discrimination, is also to be</p>

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>criterii de sex, decât este, a fost sau ar fi tratata alta persoana într-o situație comparabilă; b) prin discriminare indirectă se înțelege situația în care o dispoziție, un criteriu sau o practică, aparent neutra, ar dezavantaja în special persoanele de un anumit sex în raport cu persoanele de alt sex, cu excepția cazului în care aceasta dispoziție, acest criteriu sau această practică este justificată obiectiv de un scop legitim, iar mijloacele de atingere a acestui scop sunt corespunzătoare și necesare; c) prin hartuire se înțelege situația în care se manifesta un comportament nedorit, legat de sexul persoanei, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității persoanei în cauză și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor; d) prin hartuire sexuală se înțelege situația în care se manifesta un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor g) prin discriminare bazată pe criteriul de sex se înțelege discriminarea directă și discriminarea indirectă, hartuirea și hartuirea sexuală a unei persoane de către o alta persoana la locul de munca sau în alt loc în care aceasta își desfășoară activitatea; h) prin discriminare multiplă se înțelege orice faptă de discriminare bazată pe două sau mai multe criterii de discriminare.</p> <p>ART. 6</p> <p>(1) Constituie discriminare dispoziția de a discrimina o persoana pe baza criteriului de sex.</p> <p>(2) Orice ordin de discriminare impotriva unor persoane pe criterii de sex este considerat</p>		<p>punished by law, together with any activities in charge of creating a working environment characterized by intimidation, hostility, harassment, degradation, and sexual-oriented behaviour. Any discrimination order against any person is considered as discrimination as well as the negative influences on an employee's professional promotion, salary and access to professional formation.</p>
--	--	--	---

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>discriminatoriu.</p> <p>(3) Este interzisă orice forma de discriminare bazată pe criteriul de sex.</p> <p>(4) Este interzis ca deciziile privind o persoana sa fie afectate de acceptarea sau respingerea de către persoana în cauza a unui comportament ce tine de hartuirea sau de hartuirea sexuală a acesteia.</p> <p>ART. 11</p> <p>Constituie discriminare bazată pe criteriul de sex orice comportament nedorit, definit drept hartuire sau hartuire sexuală, având ca scop sau efect:</p> <p>a) de a crea la locul de munca o atmosfera de intimidare, de ostilitate sau de descurajare pentru persoana afectată;</p> <p>b) de a influenta negativ situația persoanei angajate în ceea ce privește promovarea profesională, remunerația sau veniturile de orice natura ori accesul la formarea și perfecționarea profesională, în cazul refuzului acesteia de a accepta un comportament nedorit, ce tine de viata sexuală.</p>		
România	<p>ART. 29 (1) Publicitatea, inclusiv publicitatea autopromotionala, și teleshoppingul trebuie sa respecte următoarele condiții:</p> <p>a) sa nu afecteze dezvoltarea fizica, psihică sau morala a minorilor;</p> <p>b) sa nu prejudicieze demnitatea umană;</p> <p>c) sa nu includă nici o forma de discriminare pe motiv de rasa, religie, naționalitate, sex sau orientare sexuală;</p> <p>ART. 39 (1) Este interzisă difuzarea de programe care pot afecta grav dezvoltarea fizica, mentala sau morala a minorilor, în special programele care conțin pornografie sau violenta nejustificată.</p>	Law Number 504 from July 11 th 2002, updated, Broadcast Law The Parliament of Romania	<p>Broadcasting products such as advertising and teleshopping are supposed to comply with broadcasting law in order to not affect minors` physical, pshycological and mental development together with respecting human dignity and regulations against discrimination.</p> <p>For this reason, the production containing pornography and violence are strictly forbidden from transmission.</p>

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

România	ART. 18 (1) Autoritățile publice au obligația sa acorde fără discriminare acreditare ziaristilor și reprezentanților mijloacelor de informare în masa.	LAW Number 544 from October 12 th 2001, updated, regarding free access to public interest information The Parliament of Romania	Public authorities are mandated to accredit journalists and media representatives without discrimination.
România	Legea nr 677/2001 garanteaza și protejeaza drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viața intimă, familială și privată, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal. Art. 2 (5) În limitele prevăzute de prezenta lege, aceasta se aplică și prelucrării și transferului de date cu caracter personal, efectuate în cadrul activităților de prevenire, cercetare și reprimare a infracțiunilor și de menținere a ordinii publice, precum și al altor activități desfășurate în domeniul dreptului penal , în limitele și cu restricțiile stabilite de lege.	LAW Number 677 from November 21 st 2001 for individuals` protection regarding the processing of personal data and the free circulation of these data	The right to privacy and family life is regulated by the law guaranteeing the fundamental rights and freedoms, being applied even in criminal law jurisdiction, under the limits and restrictions established by law.
România	Art. 2 – Semnificația unor termeni m) exces de putere - exercitarea dreptului de apreciere, aparținând autorităților administrației publice, prin încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, prevăzute de Constituție sau de lege;	LAW Number 544 from December 2 nd 2004 regarding legal department The Parliament of Romania	The abuse of power, exercised by public administration authorities, is also a form of fundamental rights and freedoms violations and is punished according to Constitution or law.
România	ART. 58 - Drepturi ale personalității (1) Orice persoană are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la demnitate, la propria imagine, la respectarea vieții private , precum și alte asemenea drepturi recunoscute de lege. (2) Aceste drepturi nu sunt transmisibile Art. 72 - Dreptul la demnitate (1) Orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale. (2) Este interzisă orice atingere adusă onoarei și	LAW Number 287 from July 17 th 2009 regarding Civil Code, updated The Parliament of Romania	Fundamental rights are provided by Civil Code, having an intransmissible character. Besides rights such life, health, physical and mental integrity, the right to dignity is thoroughly stipulated. In this manner, any victim of dignity violation has the right to sue for having his or her image slandered and request for court's intervention in order to solve the dispute. Moreover, the law stipulates the

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75</p> <p>ART. 252 - Ocrotirea personalității umane Orice persoană fizică are dreptul la ocrotirea valorilor intrinseci ființei umane, cum sunt viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică, demnitatea, intimitatea vieții private, libertatea de conștiință, creația științifică, artistică, literară sau tehnică.</p> <p>ART. 253 Mijloace de apărare</p> <p>(1) Persoana fizică ale cărei drepturi nepatrimoniale au fost încălcate ori amenințate poate cere oricând instanței:</p> <p>a) interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă;</p> <p>b) încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă;</p> <p>c) constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subzistă.</p> <p>(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul încălcării drepturilor nepatrimoniale prin exercitarea dreptului la libera exprimare, instanța poate dispune numai măsurile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c).</p> <p>(3) Totodată, cel care a suferit o încălcare a unor asemenea drepturi poate cere instanței să îl oblige pe autorul faptei să îndeplinească orice măsuri socotite necesare de către instanță spre a ajunge la restabilirea dreptului atins, cum sunt:</p> <p>a) obligarea autorului, pe cheltuiala sa, la publicarea hotărârii de condamnare;</p> <p>b) orice alte măsuri necesare pentru încetarea faptei ilicite sau pentru repararea prejudiciului cauzat.</p> <p>(4) De asemenea, persoana prejudiciată poate cere despăgubiri sau, după caz, o reparație patrimonială pentru prejudiciul, chiar nepatrimonial, ce i-a fost</p>		<p>sentences that can be imposed to the author: the forbidden of committing the illicit practice, measure considered as necessary by court in order to restore the violated right, the publishing of the conviction, damages with the obligation to be fully paid.</p> <p>These procedures represent a direct consequences of the defense of human personality, any person having the right of defending of the intrinsic human values: life, health, physical and mental integrity, dignity, private life, conscious, scientific, artistic, literary and technical creation.</p>
--	---	--	---

Co-funded by the Rights, Equality and
Citizenship (REC) Programme
of the European Union

	<p>cauzat, dacă vătămarea este imputabilă autorului faptei prejudiciabile. În aceste cazuri, dreptul la acțiune este supus prescripției extinctive. Art. 1.349. RĂSPUNDEREA DELICTUALĂ</p> <p>(1) Orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.</p> <p>(2) Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral.</p> <p>(3) În cazurile anume prevăzute de lege, o persoană este obligată să repare prejudiciul cauzat de fapta altuia, de lucrurile ori animalele aflate sub paza sa, precum și de ruina edificiului.</p> <p>(4) Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defecte se stabilește prin lege specială.</p>		
--	---	--	--